

บทบาทของ **นักศึกษา** กับ
การประกันคุณภาพการศึกษา

คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชธานี

การประกันคุณภาพการศึกษา...คืออะไร?

“การประกันคุณภาพการศึกษา” (Quality Assurance in Education) หมายถึง การจัดระบบและกลไกด้านการบริการการเรียนการสอน ตลอดจนการบริหารจัดการของสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนดขึ้น ทั้งจากภายในสถานศึกษาและจากหน่วยงานภายนอก เพื่อให้สังคมมั่นใจได้ว่า สถานศึกษาดำเนินการตามภารกิจหลักอย่างมีคุณภาพ และผ่านการตัดสินรับรองคุณภาพจากหน่วยงานภายนอก (สมศ. และ สกอ.)

ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดให้มีมาตรฐานคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง ส่งเสริม ตรวจสอบ และประกันคุณภาพการศึกษาได้

ประกันคุณภาพ...ใครได้ประโยชน์

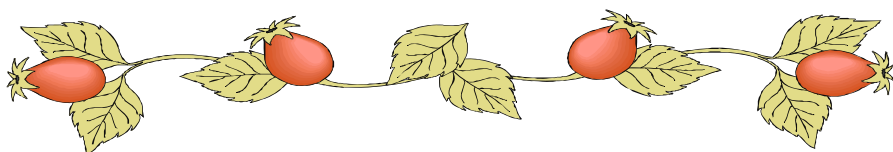
🔊 **นักศึกษา...**สำเร็จการศึกษาด้วยคุณภาพตามมาตรฐานบัณฑิต มีความรู้และมีคุณธรรม สามารถทำงานทำที่ตรงกับความต้องการ และมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ นอกจากนี้ นักศึกษายังมีความรู้และคุณสมบัติที่เพียงพอต่อการศึกษาในระดับที่สูงยิ่งขึ้นในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงทั้งในประเทศและต่างประเทศ

🔊 **ผู้ปกครอง...**ไว้วางใจ ให้ความเชื่อมั่นในสถานศึกษาที่ลูกหลานตนเองเข้าศึกษา และภาคภูมิใจได้ว่า ลูกหลานสามารถเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาที่เป็นที่ยอมรับในสังคม

🔊 **ผู้ประกอบการ/นายจ้าง...**ได้บุคลากรที่มีความรู้และความสามารถเหมาะสมตามความต้องการ เพื่อร่วมผลักดันองค์การให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย

🔊 **ประชาชน / สังคม / รัฐบาล...**ได้ทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อศักยภาพในการแข่งขันให้แก่ประเทศในด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา ด้านองค์ความรู้จากงานวิจัย เป็นต้น

🔊 **สถาบันการศึกษา...**ได้ชื่อเสียงและความภาคภูมิใจ ชำรงเกียรติภูมิได้อย่างยั่งยืน ด้วยการยอมรับจากสังคมทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ

ประกันคุณภาพการศึกษา... ต้องมีการประกันในเรื่องใดบ้าง ?

โดยทั่วไป การประกันคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินงาน 2 ส่วน ได้แก่

○ **การประกันคุณภาพภายใน** เป็นการจัดกิจกรรมการควบคุมภายในมหาวิทยาลัย โดยการ จัดระบบและกลไกตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้คุณภาพที่กำหนดไว้ เพื่อให้มั่นใจได้ว่า มหาวิทยาลัยดำเนินการตามภารกิจหลักอย่างมีคุณภาพ

○ **การประกันคุณภาพภายนอก** เป็นการตรวจสอบและประเมินคุณภาพของมหาวิทยาลัยโดย หน่วยงานภายนอก (เช่น สมศ. , สกอ.) เพื่อให้การรับรองแก่สังคมว่า มหาวิทยาลัยได้ ดำเนินการตามภารกิจหลักได้อย่างมีคุณภาพ ตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้คุณภาพกลางที่ใช้ร่วมกันทุก สถาบันการศึกษาภายในประเทศ

สำหรับมาตรฐานคุณภาพที่มหาวิทยาลัยต้องดำเนินการเพื่อประกันคุณภาพทั้งระดับภายใน และระดับภายนอกนั้น มีองค์ประกอบคุณภาพร่วมกัน ดังต่อไปนี้

1. ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินงาน
2. การผลิตบัณฑิต
3. กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา
4. การวิจัย
5. การบริการทางวิชาการแก่สังคม
6. การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
7. การบริหารและจัดการ
8. การเงินและงบประมาณ
9. ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

*** การดำเนินการด้านต่างๆ เพื่อให้เกิด “คุณภาพ” ที่ได้รับการยอมรับในระดับตามมาตรฐาน หรือสูงกว่ามาตรฐานนั้น ถือเป็นหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันของผู้บริหาร คณาจารย์ นักศึกษา และ บุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ต้องร่วมผลักดันให้เกิดสัมฤทธิ์ผล

นักศึกษา จะมีบทบาทในการพัฒนา การประกันคุณภาพของคณะฯ ให้เข้มแข็งได้อย่างไร ?

1. บทบาทในการสนับสนุนข้อมูลที่เป็นประโยชน์

1.1 ประเมินผลการเรียนการสอนทุกครั้งที่มีมหาวิทยาลัยกำหนดช่วงระยะเวลาการประเมิน โดยประเมินตามความเป็นจริง เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนได้พัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการสอน รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

1.2 ร่วมตอบข้อคำถามจากแบบสอบถามหรือให้สัมภาษณ์ในกรณีที่คณะฯ ต้องการทราบข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการดำเนินงาน หรือในกรณีที่คณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพพร้อมขอข้อมูลเพื่อประกอบเกณฑ์การพิจารณามาตรฐานคุณภาพของคณะฯ อาทิเช่น ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร ข้อมูลด้านอาคารสถานที่ ข้อมูลด้านทรัพยากรการศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการของเจ้าหน้าที่ในคณะฯ เป็นต้น

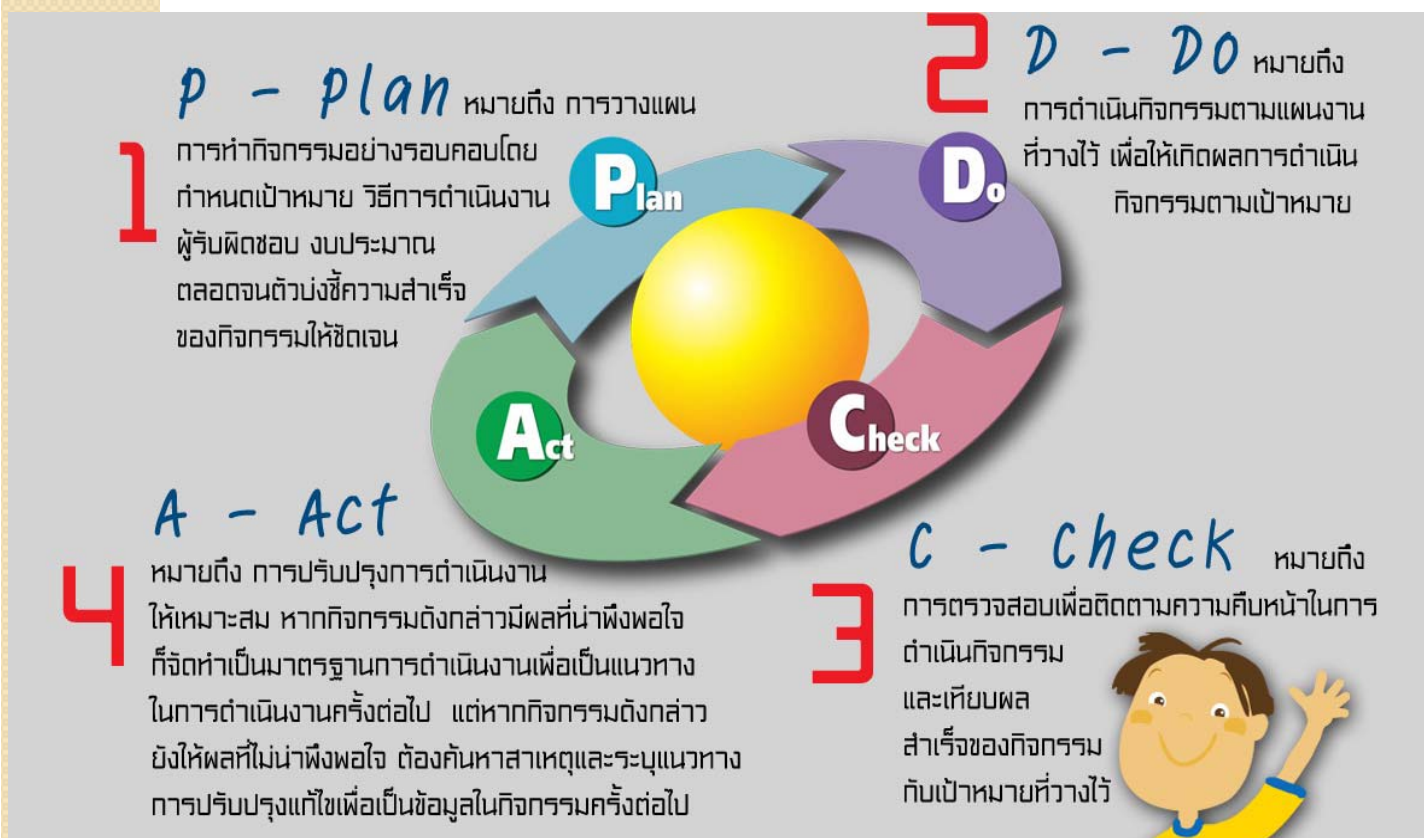
1.3 ในกรณีที่ “นักศึกษาปัจจุบัน” รวมถึง “ศิษย์เก่า” เข้าร่วมกิจกรรมประกวดแข่งขันและได้รับการประกาศเกียรติคุณยกย่อง หรือได้รับรางวัลในด้านต่างๆ อาทิเช่น รางวัลด้านวิชาการ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น นักศึกษาควรแจ้งแก่ “อาจารย์ที่ปรึกษา” ให้รับทราบพร้อมยื่นสำเนาหลักฐาน เพื่อคณะฯ จะได้รวบรวมข้อมูลดังกล่าวส่งมอบให้แก่ผู้ตรวจประเมินคุณภาพต่อไป

อนึ่ง ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นภายหลังจากการสนับสนุนข้อมูลดังกล่าว นอกจากนักศึกษาจะได้รับประกาศเกียรติคุณในรายงานประจำปีของคณะฯ ซึ่งจะเผยแพร่ให้สังคมทั่วไปได้รับทราบแล้ว ยังถือว่านักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการสร้างชื่อเสียงที่ยั่งยืนให้แก่คณะฯ อีกด้วย

2. บทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรม

จัดสรรเวลาเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่มหาวิทยาลัย/คณะจัดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม กีฬา บำเพ็ญประโยชน์ สันทนาการ รวมถึงกิจกรรมทางวิชาการที่มีอย่างหลากหลาย

ในส่วนของนักศึกษาผู้รับผิดชอบในการทำโครงการหรือกิจกรรม ควรมุ่งใช้กระบวนการบริการคุณภาพที่เรียกว่า “PDCA” ซึ่งเสนอโดย Edwards Deming เป็นวงจรแสดงความสัมพันธ์ของกิจกรรม 4 ส่วน ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง “คุณภาพ” ในการดำเนินงาน

นักศึกษาสามารถใช้หลักการของ PDCA ในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ได้ทุกกิจกรรม ซึ่งจะเอื้อต่อความสำเร็จของกิจกรรมตามเป้าหมายมากขึ้น PDCA จะทำให้ปัญหาต่างๆ ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบด้วยการควบคุมการดำเนินงาน ติดตามผล และบริหารกระบวนการงานที่ชัดเจน นอกจากนี้ยังเอื้อต่อการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ จากความผิดพลาดหรือข้อค้นพบที่เกิดขึ้นภายหลังจากการทำกิจกรรมอีกด้วย

3. บทบาทในการสนับสนุนความสำเร็จของระบบประกันคุณภาพ

นักศึกษาควรมีบทบาทในการเผยแพร่และเชิญชวนให้เพื่อร่วมคณะ หรือเพื่อนต่างคณะ ได้ให้ความสนใจและให้ความสำคัญในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย โดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการด้านการประกันคุณภาพ รวมถึงเสนอแนะให้เปลี่ยนหลักเกณฑ์ ตัวบ่งชี้ต่างๆ เพิ่มเติมหากเห็นว่าเป็นประโยชน์ โดยนักศึกษาสามารถตรวจสอบผลการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพของคณะฯ ได้จากเอกสารเผยแพร่ของคณะฯ นอกจากนี้ นักศึกษายังสามารถค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพได้ที่เว็บไซต์ของหน่วยงานภายนอก อาทิเช่น สกอ. สมศ. เป็นต้น

4. บทบาทในการรวมกลุ่มเพื่อสร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพทั้งภายใน สถาบันและระหว่างสถาบัน

นักศึกษาควรมีการรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพในด้านต่างๆ เช่น ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านวิชาการ เป็นต้น โดยอาจมีการพบปะพูดคุยถึงรูปแบบกิจกรรมที่น่าสนใจต่างๆ แฉ่งข่าวสารสำคัญหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเครือข่าย Social Online เช่น Facebook , Hi5 เป็นต้น โดยเป็นเครือข่ายระหว่างนักศึกษาภายในคณะ ระหว่างคณะ รวมถึงระหว่างสถาบัน โดยยึดมั่นในคุณค่าหลักในด้าน “คุณภาพ” ร่วมกัน ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างวิสัยทัศน์และโลกทัศน์การดำเนินงานด้านประกันคุณภาพ มีความเข้มแข็ง ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงแก่นักศึกษา และร่วมสรรสร้างคุณภาพโดยรวมของสังคม ประเทศชาติต่อไป

5. บทบาทในการดำรงตนให้เหมาะสมกับสถานภาพของนักศึกษา

นักศึกษาควรประพฤติตนให้เหมาะสมกับสถานภาพความเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย ราชธานี กล่าวคือ ปฏิบัติตนตามระเบียบของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ ควรพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ ทั้งด้านการเรียน การใช้ชีวิต ตลอดจนการยกระดับด้านจิตใจ โดยประพฤติตนในวิถีทางอันควรที่จะทำให้ได้รับการยกย่องจากสังคม ใฝ่รู้ในสิ่งที่สนใจศึกษาและแสดงออกในทางที่ถูกต้อง รวมถึงยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม ตลอดจนมีจิตสาธารณะ และเห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนรวมของสังคมเป็นหลัก